

Musimy nie tylko promować wolontariat jako pozytywną działalność i aktywność społeczną, ale też tworzyć warunki do tego, by mógł się rozwijać. Tymi warunkami są mocne organizacje pozarządowe, otwarte instytucje oraz konkretne środki finansowe – mówi koordynatorka obchodów Międzynarodowego Roku Wolontariatu IVY 2026 w Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Pani Marto, rok 2026 został ustanowiony przez ONZ Międzynarodowym Rokiem Wolontariatu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (MRW), pod hasłem „Każdy gest ma znaczenie”. Jak, Pani zdaniem, należy je interpretować?

Główne motto obchodów jest zaproszeniem do rozwoju i promocji wolontariatu. Nie tylko przez osoby prywatne, choć najczęściej to właśnie one przychodzą na myśl, gdy mowa o tej formie aktywności, ale przez różnorodne podmioty – począwszy od administracji publicznej, przez administrację samorządową, organizacje pozarządowe, aż do przedsiębiorstw prywatnych. Mogą angażować się w różny sposób, np. włączyć się w akcję społeczną bądź przygotować dokument strategiczny dotyczący rozwoju wolontariatu na danym obszarze. Każdy podmiot ma potencjał do tego, by wolontariat rozwijać. I – jak głosi hasło – każdy taki gest ma znaczenie.

Jakie są podstawowe założenia tegorocznych obchodów MRW?

Główne założenia obchodów IVY podkreślają rolę wolontariatu w zrównoważonym rozwoju. Dużą wagę przykładają do wykorzystania potencjału różnorodnych podmiotów zaangażowanych w organizację i koordynację wolontariatu, a także znaczenia działań podejmowanych przez wolontariuszy, które stanowią realną pomoc i często aktywną, pozasystemową odpowiedź na kryzysy w lokalnych społecznościach.

Kolejnym ważnym założeniem jest dostrzeżenie potrzeby wzmocnienia tzw. infrastruktury wolontariatu. Musimy nie tylko promować wolontariat jako pozytywną działalność i aktywność społeczną, ale również tworzyć warunki do jego rozwoju. Tymi warunkami są silne i odporne organizacje pozarządowe, otwarte instytucje oraz środki finansowe.

Jednym z założeń jest również docenienie wolontariuszy i ukazanie realnego wpływu ich zaangażowania – od osobistych historii, aż po duże statystyki i ewaluacje działań.

Jak możemy doceniać wolontariuszy na co dzień?

Przede wszystkim dziękować za ich zaangażowanie, podkreślając jednocześnie jego wartość, a także dzielić się inspirującymi historiami wolontariuszy. Wiele zależy od możliwości organizatora wolontariatu. W przypadku władz samorządowych formą docenienia wolontariuszy może być organizacja symbolicznej gali z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, a także spotkanie prezydenta, wójta czy burmistrza z wolontariuszami.

Jak zatem możemy włączyć się w obchody Międzynarodowego Roku Wolontariatu?

Przede wszystkim zapraszam na stronę internetową NIW-CRSO, bo to właśnie tam, w specjalnej zakładce, zamieściliśmy wszystkie informacje na ten temat. Są to treści dedykowane odbiorcom z każdego sektora, zarówno instytucjom publicznym, samorządom, firmom, jak i osobom prywatnym.

Chcąc włączyć się w obchody, przede wszystkim można zostać wolontariuszem, promować swoją działalność, inspirować do aktywności inne osoby. Ponadto, zachęcamy różne podmioty zarówno do organizowania dedykowanych działań, spotkań, konferencji czy debat, jak również do przejrzenia swoich codziennych zadań i działań, realizowanych w różnych obszarach, w których występuje wolontariat, np. pomocy społecznej, kultury, sportu, rekreacji i opowiedzenia o tym.

Organizując wydarzenia i akcje wolontariackie można uzyskać patronat Międzynarodowego Roku Wolontariatu. Jest to szczególna forma uczestnictwa w obchodach. Wydarzenie, które otrzyma patronat zostanie włączone do kalendarza oficjalnych obchodów, który już niebawem pojawi się na stronie NIW-u. Co więcej, będziemy podejmowali działania, promujące takie inicjatywy.

Na stronie udostępniliśmy także polską wersję przewodnika po Międzynarodowym Roku Wolontariatu, przygotowanego przez ONZ oraz logo, z którego każdy może korzystać.

W jaki jeszcze sposób NIW współpracuje z osobami i podmiotami, które chcą włączyć się w obchody?

Taką szczególną formą współpracy jest Komitet Organizacyjny, składający się z kilkudziesięciu bardzo różnorodnych podmiotów – od przedstawicieli ministerstw i administracji publicznej, poprzez korporacje samorządowe, duże i mniejsze organizacje pozarządowe, a także fundacje korporacyjne. Tym samym zebraliśmy międzysektorowe i międzyresortowe grono, którego celem jest wykorzystywanie różnorodnych sposobów upowszechniania i rozwoju wolontariatu. Poprzez organizację licznych aktywności, spotkań informacyjnych czy webinarów, będziemy między innymi zachęcać samorządy do aktywnego udziału w wolontariacie. To wszystko we współpracy m.in. ze Związkiem Powiatów Polskich.

Czy mają Państwo informacje o już podjętych inicjatywach w ramach tegorocznych obchodów MRW?

Inicjatywy, które już objęliśmy patronatem Międzynarodowego Roku Wolontariatu są różnorodne – od działań lokalnych organizowanych w jednej z podkrakowskich gmin, która zrobiła solidną analizę funkcjonowania wolontariatu na jej obszarze, a aktualnie pracuje nad strategią jego rozwoju, poprzez regionalne akcje wolontariatu, a nawet konferencje i działania społeczne Polonii, m.in. z Kanady i Brukseli. Bo nie tylko w Polsce Polacy obchodzą Rok Wolontariatu. Niebawem będziemy informować o kolejnych inicjatywach. Zachęcamy, by zgłaszać się po patronat Międzynarodowego Roku Wolontariatu – wszystkie szczegóły, w tym formularz wniosku, dostępne są na naszej stronie w zakładce IVY.

W jaki sposób wolontariat wpływa na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju?

Cele zrównoważonego rozwoju są międzysektorowe. I tak samo jest z aktywnością wolontariuszy, którzy angażują swoją energię i potencjał np. do podnoszenia jakości pomocy społecznej, do dbania o środowisko naturalne, do integracji lokalnych społeczności. Wolontariat jest widoczny także w sytuacjach kryzysowych, w trakcie których wyspecjalizowane organizacje wolontariackie czy całkiem spontaniczni wolontariusze podejmują działania. Wolontariusze mają istotny wpływ na to jak społeczności odpowiadają na kryzysy i jak się po tych kryzysach odbudowują. Stanowi to doskonały przykład działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

W jakich momentach szczególnie odczuła Pani siłę wolontariatu?

Pierwsze, co przychodzi mi na myśl to kryzys. Wszyscy pamiętamy pandemię COVID-19, 2022 rok, kiedy po wybuchu pełnoskalowej wojny w Ukrainie do Polski przybyła fala uchodźców czy powódź w 2024 roku na południu kraju, w trakcie której – niezależnie od zaangażowania profesjonalnych podmiotów, administracji publicznej czy służb – ruch wolontariacki, czy to organizowany przez organizacje pozarządowe czy zupełnie oddolny, spontaniczny, był tak zwanym game changerem. Niósł natychmiastową, realną pomoc dla społeczności tam, gdzie była najbardziej potrzebna. Te oddolne działania pojawiły się bardzo szybko po wystąpieniu sytuacji kryzysowej. Z całą pewnością poradzenie sobie ze skutkami kryzysów bez działań wolontariackich byłoby dużo trudniejsze.

A w jakich obszarach tych wolontariuszy jeszcze brakuje?

Myślę, że w każdym po trochu. Oferta wolontariatu jeszcze nie jest w Polsce wystarczająco powszechna i różnorodna, a – moim zdaniem – powinna. Nie mam wątpliwości, że jako obywatele mamy dużo większy potencjał do tego, żeby angażować się w wolontariat. Ale nie chodzi tylko o to, by namawiać ludzi do społecznej aktywności, ale także, by przedstawić im konkretną ofertę możliwości zaangażowania wolontariackiego. Uważam, że w tym obszarze mamy jeszcze wiele do zrobienia.

Jakieś pomysły?

Jako NIW-CRSO wspieramy rozwój wolontariatu i inspirujemy publiczną debatę o jego rozwoju. Powinniśmy też nieustannie wzmacniać organizacje pozarządowe. Są one pierwszym miejscem, które przychodzi nam do głowy, gdy myślimy o zaangażowaniu w wolontariat. Należy wspierać je m.in. w odpowiednim przygotowywaniu koordynatorów wolontariatu. W NIW-CRSO od lat wspieramy rozwój wolontariatu w organizacjach m.in. poprzez działania programu [Korpus Solidarności](#). Jednocześnie diagnozujemy niewykorzystany potencjał instytucji publicznych w Polsce, które często nie są kojarzone jako miejsca do rozwoju wolontariatu. Ale gdy spojrzymy na biblioteki, domy kultury czy ośrodki pomocy społecznej, to widzimy, że są idealną przestrzenią do tego, żeby się angażować, zachęcać ludzi do aktywności społecznej, do tworzenia oferty wspólnie z mieszkańcami, a nie traktowania ich wyłącznie jako odbiorców działań, czy biernej widowni.

Związek Powiatów Polskich również jest członkiem Komitetu Organizacyjnego MRW i zachęca powiaty do włączania się w jego obchody. Czy podzieli się Pani jakąś inspiracją z naszymi czytelnikami?

Przede wszystkim chciałabym podkreślić, by nie traktować Międzynarodowego Roku Wolontariatu jako jednorazowej akcji. Pomyślmy o wolontariacie systemowo – o tym, jak możemy wykorzystać potencjał urzędu miasta, gminy, starostwa do tego, żeby wśród organizacji pozarządowych, naszych instytucji i jednostek czy przedsiębiorstw działających na naszym terenie, rozwijać wolontariat.

Potencjał jest ogromny. Zachęcamy, by przyjrzeć się, jak realizowany jest wolontariat; by przeprowadzić badanie - nawet najprostszą ankietę - wśród instytucji, organizacji pozarządowych; by zrobić przegląd dotychczasowych działań. A następnie - podzielić się wynikami takiej diagnozy z instytucjami, z organizacjami, z liderami opinii i wspólnie wypracować kolejne kroki. A wszystko po to, by oferta wolontariatu była po prostu bardziej dostępna dla naszych mieszkańców oraz dopasowana do potrzeb i możliwości organizacji. Wspólnie ze Związkiem Powiatów Polskich będziemy kontynuować działania

Potencjał mamy duży – wywiad z Martą Dermańską

Kategoria: Wywiady

Opublikowano: czwartek, 23, kwiecień 2026 14:48

Anna Dąbrowska

Odsłony: 136

związane z rozwojem wolontariatu w samorządach. W planach mamy spotkania, podczas których wraz z przedstawicielami miast i powiatów zastanowimy się, jakiego wsparcia potrzebują, pokażemy dobre praktyki. Mam nadzieję, że razem wypracujemy program rozwojowy lub edukacyjny w tym obszarze. Wspólnie z samorządowcami zastanowimy się, jakie działania podjąć lokalnie, by jak najlepiej wykorzystać ich potencjał do rozwoju wolontariatu.

Dziękuję za rozmowę.